

Recenzja w przewodzie doktorskim

mgr Artur Wolanin

w związku z postępowaniem o nadanie stopnia *doktora*

Kraków, 04.12.2023

prof. dr hab. Łukasz Sułkowski

Instytut Spraw Publicznych

Uniwersytet Jagielloński

**Recenzja rozprawy doktorskiej autorstwa mgr Artura Wolanina
pt.: „Przyczyny i skutki działań w zakresie umiędzynarodowienia szkół
wyższych w Polsce”**

I. Trafność doboru problematyki i tematu

Recenzowana dysertacja porusza problematykę umiędzynarodowienia szkół wyższych w Polsce. Współcześnie szkoły wyższe stają przed nieustającym wyzwaniem adaptacji do zmieniającego się kontekstu globalnego. Jednym z kluczowych obszarów, który nabiera coraz większego znaczenia w Polsce, jest umiędzynarodowienie szkół wyższych. Polska, jako integralna część globalnej społeczności naukowej, nie pozostaje obojętna wobec tego trendu. Polskie uczelnie aspirujące do światowej czołówki zdają sobie sprawę, że współpraca z instytucjami zagranicznymi, uczestnictwo w międzynarodowych projektach badawczych oraz wymiana studentów i kadry naukowej to kluczowe elementy budowania renomy instytucji. Taki rozwój przekłada się nie tylko na pozycję uczelni w rankingach światowych, ale także na zdolność przyciągania najlepszych umysłów z różnych zakątków globu. Dodatkowo współpraca z międzynarodowymi partnerami otwiera możliwości dotarcia do globalnych zasobów wiedzy, nowoczesnych technologii oraz umożliwia udział w międzynarodowych projektach badawczych. Dzięki temu, polscy naukowcy mają dostęp do najnowszych trendów i innowacji, co przekłada się na rozwój badań naukowych oraz

Recenzja w przewodzie doktorskim

mgr Artur Wolanin

w związku z postępowaniem o nadanie stopnia *doktora*

zwiększa konkurencyjność polskiej nauki na arenie międzynarodowej. Istotnym wydaje się również wprowadzanie międzynarodowego wymiaru do życia uczelni sprzyja wymianie doświadczeń, kultur i perspektyw. Studenci uczą się nie tylko od swoich profesorów, ale również od swoich kolegów z różnych krajów. To buduje otwartość na różnorodność, tolerancję oraz umiejętność efektywnej współpracy w międzynarodowym środowisku biznesowym i naukowym. Reasumując, w mojej ocenie trafność doboru problematyki i tematu jest pozytywna, chociaż tytuł sformułowany jest na poziomie ogólnym. Przydałoby się doprecyzowanie.

II. Ocena struktury i kompletności pracy

Oceniana dysertacja „**Przyczyny i skutki działań w zakresie umiędzynarodowienia szkół wyższych w Polsce**” autorstwa mgr Artura Wolanina zawarta jest łącznie na 326 stronach oraz wykorzystuje 209 pozycji literatury przedmiotu (tym rozporządzenia i ustawy). W mojej ocenie dobór literatury przedmiotu jest wystarczający, w doborze literatury znalazły się znaczące pozycje zarówno polskich jak i zagranicznych badaczy związanych z podjętym w pracy tematem. Na literaturę przedmiotu w głównej mierze składają się pozycje współczesne.

W ocenianej dysertacji został sformułowany cel pracy: „**identyfikacja i ewaluacja przyczyn wdrożenia działań w zakresie umiędzynarodowienia (czynniki internacjonalizacji) szkół wyższych w Polsce, oraz identyfikacja i ewaluacja skutków tego procesu**”. Dodatkowo w dysertacji postawiono sześć celów szczegółowych oraz cztery hipotezy badawcze. W mojej ocenie postawiony w pracy doktorskiej cel jest dość szeroki i trudny do kompletnego zrealizowania. Całkowita realizacja celu wymaga pogłębionych badań o charakterze jakościowym. Być może lepszym rozwiązaniem byłoby zaproponowanie jako celu dysertacji stworzenia autorskiego modelu internacjonalizacji uczelni w Polsce.

Recenzowana rozprawa doktorska składa się z pięciu rozdziałów, które mają charakter

Recenzja w przewodzie doktorskim

mgr Artur Wolanin

w związku z postępowaniem o nadanie stopnia *doktora*

wynikowy, co w znaczący sposób przyczynia się do zrozumienia prezentowanych w nich treści. Zakres tematyczny ocenianych rozdziałów tworzy spójną i logiczną całość. W moim przekonaniu układ pracy jest bardzo czytelny i przeprowadza czytającego od istoty do sedna podjętego tematu.

We **wstępie** do pracy, przedstawiono uzasadnienie wyboru tematyki badawczej, zdefiniowano lukę badawczą oraz postawiono cel pracy, hipotezy oraz pytania badawcze. Opisano również źródła danych i metody badawcze. Opisy rozdziałów są skrótowe, jednak fakt ten nie ma wpływu na całościową ocenę wstępu do dysertacji. W mojej ocenie wstęp do dysertacji jest kompletny i całkowicie odzwierciedla charakter pracy.

W pierwszym rozdziale zatytułowanym „Teoretyczne koncepcje umiędzynarodowienia szkół wyższych w naukach o zarządzaniu” podjęto próbę przeglądu definicji umiędzynarodowienia szkół wyższych, opisano procesy globalizacji i europeizacji szkolnictwa wyższego. Przedstawiono działania w zakresie umiędzynarodowienia szkół wyższych opisano modele umiędzynarodowienia oraz akademicką mobilność międzynarodową.

Drugi rozdział pracy prezentuje i opisuje strategie umiędzynarodowienia szkół wyższych, jej uwarunkowania oraz efekty. Autor dysertacji rozdział drugi zawarł w sześciu podrozdziałach. Bardzo ciekawym podrozdziałem jest podrozdział poświęcony rankingom umiędzynarodowienia szkół wyższych z ich analizą porównawczą.

W rozdziale trzecim, który składa się z pięciu podrozdziałów, w których przedstawiono metodykę badania efektów realizacji strategii umiędzynarodowienia szkół wyższych. Dokonano przeglądu badań nad internacjonalizacją szkół wyższych w Polsce, przedstawiono założenia metodologiczne procesu badawczego opisano zastosowane narzędzia i techniki badawczo-analityczne.

Rozdział czwarty recenzowanej dysertacji stanowi opis diagnozy i oceny uwarunkowań instancjonalno-prawnych umiędzynarodowienia szkół wyższych w Polsce. Rozdział ten składa się z czterech podrozdziałów. W pierwszym podrozdziale opisano system instytucjonalnego wsparcia internacjonalizacji szkolnictwa wyższego. Następnie

Recenzja w przewodzie doktorskim

mgr Artur Wolanin

w związku z postępowaniem o nadanie stopnia *doktora*

przedstawiono rządowe programy umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego w Polsce. Rozdział czwarty kończy diagnoza umiędzynarodowienia instytucji szkolnictwa wyższego w Polsce.

Recenzowaną dysertację kończy rozdział piąty, w którym Autor dysertacji zaprezentowała wyniki i wnioski z badań własnych. Dokładnie opisano dobór oraz charakterystykę próby badawczej, opisano wskaźniki poziomu internacjonalizacji, wskazano determinanty procesu internacjonalizacji. Rozdział piąty kończą założenia w zakresie umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego.

Ostatnią częścią składową dysertacji jest **zakończenie**.

III. Charakterystyka doboru i wykorzystania źródeł literatury przedmiotu	
Liczba źródeł pozycji bibliografii:	209
Czy źródła są aktualne?	Tak
Czy źródła są różnorodne?	Tak
Czy źródła są prawidłowo wykorzystane?	Tak
Czy źródła są kompletne?	Tak

IV. Uwagi krytyczne i polemiczne, pytania
1. Tytuł dysertacji nie odzwierciedla podjętego problemu badawczego ani luki badawczej. W istocie Autor dysertacji kreśli szeroką panoramę umiędzynarodowienia uczelni w Polsce.
2. Pewien problem następcza poszukiwanie novum, które wnosi dysertacja. W istocie w literaturze przedmiotu nie brakuje koncepcji internacjonalizacji uczelni.
3. W pracy zabrakło własnych modeli scenariuszowy trajektorii internacjonalizacji uczelni w Polsce. Dysertacja ma charakter deskryptywny a nie problemowy.

Recenzja w przewodzie doktorskim

mgr Artur Wolanin

w związku z postępowaniem o nadanie stopnia *doktora*

4. Ze sformułowania luk badawczych wynika, że problem internacjonalizacji uczelni wymaga konceptualizacji, zatem przed przystąpieniem do badań eksploatacyjnych i ilościowych wskazane byłoby przeprowadzenie eksploatacyjnych badań jakościowych służących konceptualizacji i słabo ustrukturyzowanego problemu badawczego.
5. Sugerowałbym systematyczny przegląd literatury w miejscu rozproszonego i częściowego przeglądu literatury.
6. Dysertacja wyróżnia się rygorystyczną, poprawną i generalnie dobrze opisaną metodyką badań ankietowych. Zdarzają się jednak elementarne błędy np. błąd koniunkcji „dostęp studentów i naukowców do polskiego rynku pracy”.

V. Silne strony

1. Solidna metodyka badań ilościowych, ankietowych.
2. Wartościowe wnioski i rekomendacje dla praktyki zarządzania uczelniami oraz polityk publicznych.
3. Trafny, choć nieco ograniczony przegląd literatury światowej i polskiej z zakresu internacjonalizacji instytucji szkolnictwa wyższego.
4. Spójność i logika dyskursu, który prowadzi do realizacji celu poznawczego, a więc opisu procesów internacjonalizacji w polskich uczelniach.
5. Wysoki poziom wykorzystania cyfrowych narzędzi badawczych służących ankietyzacji, agregacji i wizualizacji wyników badań.

VI. Pytania do Doktoranta

1. Jeżeli mamy do czynienia z diagnozą współwystępowania procesów globalizacji i jednocześnie de-globalizacji we współczesnym świecie, to jak to skutkuje w sferze internacjonalizacji uczelni wyższych?
2. W jaki sposób można ograniczać bariery internacjonalizacji uczelni oraz stymulować

Recenzja w przewodzie doktorskim

mgr Artur Wolanin

w związku z postępowaniem o nadanie stopnia *doktora*

umiędzynarodowienie?

3. Jaka jest specyfika polskich uczelni w sferze umiędzynarodowienia w porównaniu z uczelniami z UE?

Wniosek końcowy

Przeprowadzona ocena pracy doktorskiej pt. **„Przyczyny i skutki działań w zakresie umiędzynarodowienia szkół wyższych w Polsce”** autorstwa mgr Artura Wolanina prowadzi do pozytywnej konkluzji.

Biorąc pod uwagę ocenę formalną, metodyczną i merytoryczną stwierdzam, że praca spełnia wymogi stawianym rozprawom doktorskim.

Podsumowując, uważam że rozprawa doktorska mgr Artura Wolanina pt.: **„Przyczyny i skutki działań w zakresie umiędzynarodowienia szkół wyższych w Polsce”** **spełnia warunków stawianym rozprawom doktorskim**. Wnioskuje o dopuszczenie mgr Artura Wolanina do publicznej obrony recenzowanej rozprawy doktorskiej.

Sułkowski

.....
prof. dr hab. Łukasz Sułkowski